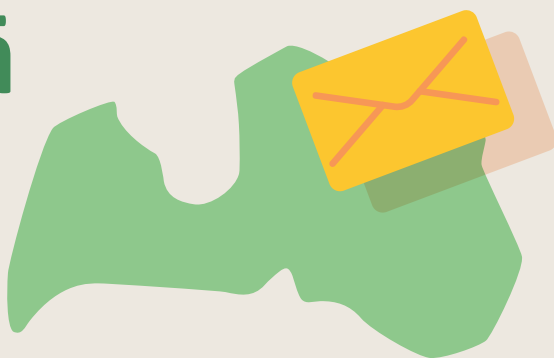

Pašvaldību vēlēšanas Latvijā

Centrālās vēlēšanu komisijas izdevums
vieglajā valodā

Rīga, 2021

Pašvaldību vēlēšanas Latvijā

Pašvaldību vēlēšanas notiks 2021. gada 5. jūnijā.

Vēlēšanu iecirkņi strādā no 7 rītā līdz 8 vakarā.

Ko pašvaldību reforma mainīs vēlēšanās?

Līdz vēlēšanām Latvijā notiek pašvaldību reforma.

Esošās pašvaldības apvienosies lielākās pašvaldībās.

Pēc reformas Latvijā būs tikai 42 pašvaldības.

Vēlēšanas notiks jaunajās pašvaldībās.

Kur notiks vēlēšanas?

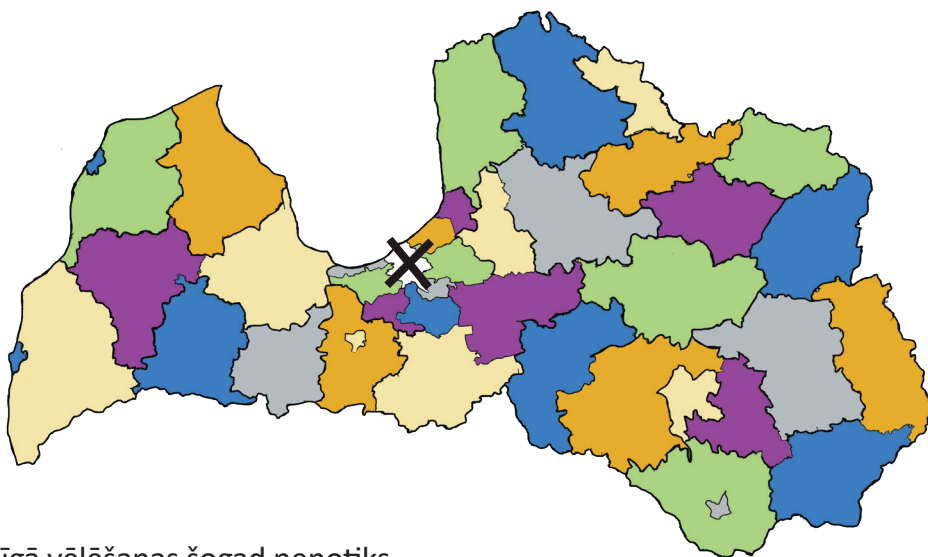
Vēlēšanas notiek vēlēšanu apgabalos.

Vēlēšanu apgabali ir jaunie novadi un valsts lielākās pilsētas.

Tās sauc par valstspilsētām.

Katrs novads un katra valstspilsēta ir 1 vēlēšanu apgabals.

Vēlēšanas notiks 35 novados un 6 valstspilsētās.

Rīgā vēlēšanas šogad nenotiks.

Rīgas domi ievēlēja 2020. gadā ārkārtas vēlēšanās.

Kopā vēlēšanas notiks 41 vēlēšanu apgabalā.

Kas drīkst piedalīties vēlēšanās?

Vēlēt drīkst Latvijas pilsoņi.

Viņiem jābūt vismaz 18 gadus veciem.

Viņiem jābūt ierakstītiem vēlētāju reģistrā.

Vēlēt drīkst arī Latvijā dzīvojoši Eiropas Savienības pilsoņi.

Arī viņiem jābūt ierakstītiem vēlētāju reģistrā.

Visus šos cilvēkus sauc par vēlētājiem.

Kas ir vēlētāju reģistrs?

Katrs vēlētājs drīkst balsot tikai vienu reizi.

Tāpēc visus vēlētājus reģistrē.

90 dienas pirms vēlēšanām darbu uzsāk vēlētāju reģistrs.

Tā ir valsts informācijas sistēma.

Vēlētāju reģistru veido Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde.

Kurā vēlēšanu apgabalā jābalso?

Katrs vēlētājs ir reģistrēts vēlēšanām noteiktā vēlēšanu apgabalā.

Savu vēlēšanu apgabalu var noskaidrot:

- pa tālruni 67049999,
- internetā Pilsotības un migrācijas lietu pārvaldes mājas lapā www.pmlp.gov.lv.

Elektroniskajā pakalpojumā “Vēlēšanu apgabala noskaidrošana”.

Vēlēšanās var piedalīties tikai 1 vēlēšanu apgabalā.

Tas var būt vēlēšanu apgabals:

- kurā deklarēta dzīves vieta,

dzīvesvietai vēlēšanu apgabalā jābūt deklarētai

ne vēlāk kā līdz šā gada 7. martam,

- kurā reģistrēts nekustamais īpašums.

Vai var mainīt vēlēšanu apgabalu?

Mainīt vēlēšanu apgabalu var tikai vienā gadījumā:

To var mainīt **no savas dzīvesvietas uz sava nekustamā īpašuma reģistrācijas vietu.**

Vēlēšanu apgabalu var mainīt līdz 27. maijam.

Vēlētājam jānododas uz savas pašvaldības dzīvesvietas dzīvesvietas deklarēšanas iestādi.

Tur vēlētājs uzrāda pasi vai personas apliecību.

Tad vēlētājs uzraksta iesniegumu.

Iesnieguma paraugu var atrast internetā.

Tas pieejams Centrālās vēlēšanu komisijas mājaslapā www.cvk.lv.

Vēlēšanu apgabalu var mainīt arī internetā www.pmlp.gov.lv.

Šo elektronisko pakalpojumu sauc

“Vēlēšanu apgabala noskaidrošana un maiņa”.

Par ko balsot vēlēšanās?

Vēlēšanās ievēlēs jaunu domi.

Domē strādā deputāti.

Viņi risina savas pašvaldības cilvēkiem svarīgus jautājumus.

Katra partija vai partiju apvienība izveido deputātu kandidātu sarakstu.

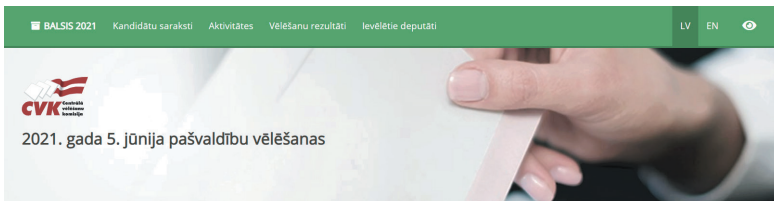
Partijas un partiju apvienības sagatavo priekšvēlēšanu programmu.

Tās var izlasīt pirms vēlēšanām.

Programmas ļauj uzzināt partiju un partiju apvienību iecerētos darbus.

Deputātu kandidātu sarakstus un partiju programmas var atrast:

- Centrālās vēlēšanu komisijas mājaslapā <https://pv2021.cvk.lv>,

Kandidātu saraksti

Aktivitātes

Vēlēšanu rezultāti

Ievēlētie deputāti

- vēlēšanu iecirkņos no 31. maija.

Kas ir priekšvēlēšanu aģitācija?

Pirms vēlēšanām deputāti var sūtīt vēlētājiem informāciju par sevi.

Par partiju programmām un kandidātiem stāsta:

- avīzēs,
- televīzijā,
- radio,
- uz ielām,
- internetā,
- citās vietās.

Šo procesu sauc par priekšvēlēšanu aģitāciju.

Tā partijas un partiju apvienības aicina balsot par sevi.

Aģitācijas kārtību nosaka Priekšvēlēšanu aģitācijas likums.

Šis likums paredz arī aģitācijas ierobežojumus.

Vēlētājam jābūt iespējai pašam pieņemt lēmumu par savu balsojumu.

Tāpēc aģitācijas kārtības ievērošanu stingri uzrauga.

Par kārtības pārkāpumiem jāziņo policijai.

Kad nedrīkst aģitēt?

- dienu pirms vēlēšanām un vēlēšanu dienā.
- vēlēšanu iecirkņos,
- tuvāk par 50 metriem no ieejas vēlēšanu iecirknī.

Arī vēlēšanu komisijas locekļi nedrīkst aģitēt.

Kur jāiet balsot?

Balsot ir jāiet uz vēlēšanu iecirkni.

Katrā vēlēšanu apgabalā ir vairāki vēlēšanu iecirkņi.

Tajos notiek balsošana.

Vēlēšanu iecirkņu adreses var uzzināt:

- pa uzziņu tālruni 67049999,
- Centrālās vēlēšanu komisijas mājaslapā www.cvk.lv.

Sadaļu sauc “Vēlēšanu iecirkņi”.

Sociālās aprūpes centrā dzīvesvietu reģistrējušie var balsot uz vietas.

Dažos gadījumos cilvēks nevar aiziet uz vēlēšanu iecirkni.

Tad balsot var arī mājās.

Vēlēšanu dienā vēlēšanu komisijas locekļi iet pie vēlētāja.

Kā pieteikt balsošanu mājās?

Balsošana mājās jāpiesaka iepriekš.

Tas jāizdara no 31. maija līdz 5. jūnija pulksten 12 dienā.

Balsot mājās var nespēcīgi un slimi cilvēki.

Arī Covid-19 pašizolācijā vai karantīnā esošie var balsot mājās.

Tad jāuzraksta iesniegums par balsošanu mājās.

Iesniegumā jāuzraksta:

- iemesls balsošanai mājās,
- vārds un uzvārds,
- personas kods,
- savs telefona numurs,
- sava adrese.

Daudzdzīvokļu māju iedzīvotājiem vēlams norādīt durvju kodu.

Iesniegums jāparaksta.

Kur nogādāt savu iesniegumu?

Uzrakstīto iesniegumu var:

- nodot savai atrašanās vietai tuvākajā vēlēšanu iecirknī;

Iesniegumu var aiznest radnieks, kaimiņš, aprūpētājs vai cita uzticības persona.

- nosūtīt e-pastā uz sava vēlēšanu apgabala pašvaldības vēlēšanu komisiju.

E-pastā nosūtīts iesniegums jāparaksta ar drošu elektronisko parakstu.

Kā strādās vēlēšanu iecirkņi?

Vēlēšanu diena ir šā gada 5. jūnijs.

Šajā dienā vēlēšanu iecirkņi strādā no 7 rītā līdz 8 vakarā.

Balsot var tikai vēlēšanu iecirkņa darba laikā.

Var balsot arī 3 dienas pirms vēlēšanām.

To sauc par iepriekšējo balsošanu.

Vēlēšanu iecirkņi būs atvērti iepriekšējai balsošanai:

- pirmdienā, 31. maijā, no pulksten 16.00 līdz 20.00,
- ceturtdienā, 3. jūnijā, no pulksten 9.00 līdz 16.00,
- piektdienā, 4. jūnijā, no pulksten 13.00 līdz 20.00.

Kādi Covid-19 drošības pasākumi jāievēro?

Vēlēšanu iecirknī vēlētājiem:

- jāievēro 2 metru distance,

- jādezinficē rokas,

- mute un deguns jāaizsedz ar masku.

Vēlētāji bez savas maskas varēs saņemt masku vēlēšanu iecirknī.

Vēlēšanu iecirknī bez maskas drīkst būt:

- cilvēki ar acīmredzamiem kustību traucējumiem,
- cilvēkiem ar garīgās veselības traucējumiem,
- vēlētāju bērni līdz 7 gadu vecumam.

Vēlētājiem uz vēlēšanu iecirkni jāņem līdzi sava pildspalva.

Pildspalvu varēs saņemt arī no iecirkņa darbinieka.

Kā jābalso?

1. Dokumentu pārbaude

Katrs vēlētājs drīkst balsot tikai 1 reizi.

Katrā vēlēšanu iecirknī ir elektronisks vēlētāju saraksts.

Vēlētājam jāuzrāda pase vai personas apliecība.

Dokumenti nedrīkst būt:

- bojāti,
- ar beigušos derīguma termiņu.

Iecirkņa darbinieks pārbaudīs:

- vai uzrādītais dokuments ir derīgs,
- vai vēlētājs ir iekļauts vēlētāju reģistrā,
- vai vēlētājs iepriekš nav nobalsojis.

Vēlētājam jāparakstās balsotāju sarakstā.

Tad viņš var saņemt vēlēšanu materiālus.

2. Vēlēšanu materiālu saņemšana

Katrs vēlētājs saņem 1 apzīmogotu aploksnī.

Uz aplokšnes jābūt vēlēšanu iecirkņa zīmogam.

Katrs vēlētājs saņem arī 1 vēlēšanu zīmju komplektu.

Komplektā ir partiju un partiju apvienību vēlēšanu zīmes.

Katrai partijai vai partiju apvienībai ir sava vēlēšanu zīme.

Uz zīmes ir partijas vai partiju apvienības saraksta numurs.

Katrā vēlēšanu zīmē ir deputātu kandidātu vārdi un uzvārdi.

Katram kandidātam sarakstā ir savs kārtas numurs.

3. Balsošana

Vēlēšanu iecirknī ir atsevišķa telpa vai nodaļījums balsošanai.

Tur vēlētāju nedrīkst traucēt.

Vēlētājs pats izvēlas 1 no visām vēlēšanu zīmēm.

Par šo partiju vai partiju apvienību viņš balsos.

Vēlēšanu zīmē drīkst pielikt plusiņu kādam deputātu kandidātam.

Plusiņš nozīmē atbalstu izvēlētajam kandidātam.

Plusiņu var pielikt vienam vai vairākiem deputātu kandidātiem.

Vēlētājs drīkst arī svītrot kādu kandidātu.

Var svītrot vairākus kandidātus.

Tā ir vēlētāja brīva izvēle.

■ Pašvaldības nosaukums
Pašvaldību vēlēšanas 2021. gada 5. jūnijā

■ **Kandidātu saraksta nosaukums**

1. Vārds Uzvārds	◇
2. Vārds Uzvārds	◇
3. Vārds Uzvārds	◇
4. Vārds Uzvārds	◇
5. Vārds Uzvārds	◇
6. Vārds Uzvārds	◇
7. Vārds Uzvārds	◇
8. Vārds Uzvārds	◇
9. Vārds Uzvārds	◇
10. Vārds Uzvārds	◇
11. Vārds Uzvārds	◇
12. Vārds Uzvārds	◇
13. Vārds Uzvārds	◇
14. Vārds Uzvārds	◇
15. Vārds Uzvārds	◇

1

Pēc tam vēlēšanu zīme jāieliek vēlēšanu aploksnē.

Vēlēšanu aploksnē drīkst ielikt tikai 1 vēlēšanu zīmi.

Aploksne jāaizlīmē.

Aizlīmētā aploksne vēlētājam jāiemet vēlēšanu kastē.

Vēlētājam nav jāatklāj savs balsojums.

Šādu balsošanu sauc par aizklātu balsošanu.

Dažreiz vēlētājs pats nevar atzīmēt kandidātus.

Dažreiz vēlētājs pats nevar ielikt aploksnē vēlēšanu zīmi.

Tad viņa vietā to drīkst izdarīt kāds no ģimenes.

Palīdzēt var arī kāda cita vēlētāja uzticības persona.

Vēlēšanu iecirkņa darbinieks nedrīkst palīdzēt vēlētājam.

Kā rīkoties ar sabojātu vēlēšanu zīmi vai aploksni?

Vēlētājs var nejauši sabojāt savu vēlēšanu zīmi.

Tad iecirkņa darbinieks vēlreiz iedod visas vēlēšanu zīmes.

Sabojātās zīmes nedrīkst lietot.

Vēlētājs var nejauši sabojāt vēlēšanu aploksni.

Tad iecirkņa darbinieks viņam iedod jaunu aploksni.

Kādos gadījumos mainās balsošanas kārtība?

Reizēm vēlēšanu iecirknī nav interneta.

Reizēm nedarbojas vēlētāju reģistrs.

Tad vēlētājam jābalso ar īpašu reģistrācijas aploksni.

Vēlēšanu iecirkņa darbinieks uz reģistrācijas aploknes raksta:

- vēlētāja vārdu un uzvārdu,
- vēlētāja personas kodu.

Vēlētājam jāuzrāda pase vai personas apliecība.

Iecirkņa darbinieks vēlētāju ieraksta atsevišķā balsotāju sarakstā.

Vēlētājs parakstās šajā balsotāju sarakstā.

Vēlētājam izsniedz:

- vēlēšanu zīmes,
- 1 vēlēšanu aploksni,
- 1 reģistrācijas aploksni.

Vēlētājs dodas uz vēlēšanu kabīni vai nodaļījumu.

Viņš izvēlas 1 vēlēšanu zīmi un izdara tajā atzīmes.

Vēlēšanu zīme jāieliek vēlēšanu aploksnē ar iecirkņa zīmogu.

Vēlēšanu aploksne jāaizlīmē.

Tad vēlēšanu aploksne jāieliek reģistrācijas aploksnē.

Reģistrācijas aploksne jāaizlīmē.

Reģistrācijas aploksne jānodod iecirkņa darbiniekam pie vēlēšanu kastes.

Viņš aploksni apzīmogo ar iecirkņa zīmogu.

Tad iecirkņa darbinieks apzīmogoto aploksni iemet vēlēšanu kastē.

Kā notiek vēlēšanu novērošana?

Vēlēšanu norisi novēro.

Tas nodrošina vēlēšanu godīgumu.

Vēlēšanu novērotāji var būt:

- žurnālisti,
- cilvēki no dažādām organizācijām,
- cilvēki no citām vēlēšanu komisijām,
- cilvēki no partijām un partiju apvienībām.

Paši deputātu kandidāti gan nedrīkst novērot vēlēšanas.

Vēlēšanu novērotāju uzdevums ir vērot:

- kā vēlētāji balso,
- kā vēlēšanu komisija skaita vēlēšanu zīmes.

Vēlēšanu gaitā var rasties nesaskaņas.

Tad novērotāji var rakstīt sūdzības.

Sūdzības par nesaskaņām var rakstīt arī vēlētāji.

Sūdzības iesniedz vēlēšanu komisijas priekšsēdētājam.

Visi pārkāpumi ir jānovērš.

Kas notiek pēc vēlēšanām?

Pēc 8 vakarā vēlēšanu iecirkni slēdz.

Tad vēlēšanu komisija skaita vēlēšanu zīmes.

Pēc tam komisija skaita no katra saraksta ievēlētos deputātus.

Vēlētājs vēlēšanu rezultātus var uzzināt:

- televīzijā,
- radio,
- internetā mājaslapā <https://pv2021.cvk.lv>,
- pa uzziņu tālruni 67049999.

Materiālu palīdzēja izveidot
“Vieglās Valodas aģentūra”

